

Debreceni Ítéltábla
Mf.I.50.002/2024/7.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Ikanov Gábor (cím2) ügyvéd által képviselt Felperes (cím3) felperesnek, a dr. Bárdos László (cím4) ügyvéd által képviselt Alperes (Cím1.) alperessel szemben kártérítés és sérelemdíj megfizetése iránt indított perében az Egri Törvényszék 34.M.70.051/2022/46. számú ítélete ellen az alperes 47. sorszám alatt előterjesztett és Mf.3. sorszám alatt pontosított fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének feljegyzett illetékre vonatkozó rendelkezését megváltoztatja, és az alperes által fizetendő le nem rótt kereseti illeték összegét 1 500 000 (egymillió-ötszázezer) Ft-ban határozza meg. Egyebekben az ítélet nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét pedig helybenhagyja azzal a szövegezésbeli pontosítással, hogy az alperes nem gyógyszerköltségpótló, hanem gyógyszerköltségtérítő járadék fizetésére köteles.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1 135 820 (egymillió-százharmincötezer-nyolcszázhusz) Ft másodfokú perköltséget, továbbá a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára 2 061 910 (kétmillió-hatvanegyezer-kilencszáztíz) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint az alperes 2017. február 1. napjától foglalkoztatta a felperest szerelő munkakörben az EU egész területére kiterjedő utazási kötelezettséggel. A felek rögzítették: a felperes tudatában van annak, hogy balesetveszélyes munkakörben foglalkoztatják, mely munkák közé tartozik a magasban történő munkavégzés. A munkavállaló feladata a munkáltató szerelési tevékenységi körébe eső feladatok ellátása, melyek közé különösen a

magassági acélszerkezet szerelése tartozik. A felperes havi bruttó alapbérre 129 000 Ft volt, s amennyiben a munkáltató kiküldetés keretében más ország területén foglalkoztatja őt, akkor minden egyes kiküldetés alkalmával konkrét írásos megállapodásban rögzítik a kiküldetés időtartamára járó kiküldetési díj és költség összegét, ami azonban nem alapja a munkavállaló társadalombiztosítási, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci ellátását képező jövedelmének. A munkaszerződésben kikötötték, hogy arra a magyar hatályos jogszabályok irányadóak, így különösen a munka törvénykönyve.

[2] A felperes munkaköri leírása szerint a munkaköre szerelő, feladata magassági acélszerkezet szerelése, a munkavégzés során az utasítási és az ellenőrzési jogkör gyakorlója (munkáltató jogkör gyakorlójának neve), a munkakör betöltésének feltétele a lakatos képzettség.

[3] A felek 2017. február 1. napján kiküldetési megállapodást kötöttek, mely szerint a felperes kiküldetési helye határozatlan időre (ország1).

[4] A felperes 2019. március 18-án a cím5 alatti építési helyszínen végezte munkáját, feladata az ipari csarnok acélszerkezetének szerelése volt. A munkavégzését ezen a helyen aznap kezdte, ugyanis egy másik munkavállaló helyére kellett beállnia. Munkavégzés előtt általános munkavédelmi oktatást kapott, azonban a munkavégzéshez igazodóan konkrét munkavédelmi oktatásban nem részesült. A felperes nem beszél németül. Az aznapi munkavégzésnél az osztrák munkavezető adta ki a feladatot, amelyet tanú4 csoportvezető fordított a felperes részére. A kiadott munkafeladatot tanú4 és a felperes végezték egy működő öntödeüzem területén, ahol a tetőszerkezet elemeit kellett laposvasakkal összecsavarozniuk. A munkafolyamat során tanú4 – aki ugyan külön kötözői vizsgával nem rendelkezett, de ipari alpinista, aminek része a kötözés is – egy 7 méter hosszú 1,5 tonna súlyú H-idomot kötözött fel egy autódarura, aminek kezelője az építési területen dolgozó más vállalkozó munkavállalója volt. A kötözés akként történt, hogy a H-idomot a tömegközéppontjától körülbelül 30 cm-re kötötte meg annak érdekében, hogy az a megemeléskor a beszerelési pozíciót vegye fel. A darura kötözött idomot kellett a földön lévő szerkezeti elemhez csavarozniuk, azonban észlelték, hogy a laposvas elfogyott, ezért elmentek anyagért, míg a szerkezeti elem a levegőben lógott. Amikor visszaértek, a laposvasat csavarozták a földön lévő szerkezeti elemre, míg a darun lógó elem a hátuk mögött kb. 5 méterre volt. A darusnak ezt a lógó elemet kellett volna odamozgatni hozzájuk, hogy a földön lévő részhez csavarozhassák. A lógó szerkezet azonban megindult és a 1,5 tonnás elem leesett, a felperes bár el akart ugrani, de a területen lévő szétszórt anyagokban megbotlott, elesett, a betonárok szélébe a csuklóját beverte, amely szilánkosra tört. A leeső szerkezeti elem a földet érés után rábillent a felperes lábára, aki ezért a jobb lábán szárkapocscsont törést szenvedett.

[5] A balesetet követően a felperest mentővel az ambulanciára szállították, majd Magyarországra érkezését követően az egri kórházban megműtötték. A balesetet követően a felperes baleseti táppénzben részesült 2020 márciusáig; az üzemorvosi vélemény szerint

munkaköre ellátására alkalmatlanná vált, ezért a munkaviszonya 2020. március 24. napjával megszűnt közös megegyezéssel.

[6] A munkáltató 2019. március 25. napján kelt határozatával a felperes balesetét az 5/1993. (XII.26.) MüM rendelet alapján kivizsgálta és azt munkabalesetnek elismerte.

[7] A felperes a módosított keresetében kérte kötelezni az alperest 8 000 000 Ft sérelemdíj és ennek 2019. március 18. napjától járó késedelmi kamata, 178 189 Ft kórházi kezelési többletköltség, 308 520 Ft gondozási többletköltség és ezen összeg után 2019. május 30. napjától járó késedelmi kamata, 361 658 Ft gyógyszer és vitamin többletköltség, 1 205 926 Ft háztartási kisegítő többletköltség, 945 000 Ft közlekedési és kísérő többletköltség, valamint 30 936 710 Ft keresetveszteség és ezen összegek után 2021. május 14. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére. Ezen túlmenően az alperest kérte kötelezni 2023. július 1. napjától havonta gyógyszer és vitamin többletköltség címén 5000 Ft, háztartási és házkörüli kisegítő többletköltség címén 25 560 Ft, közlekedési és kísérő többletköltsége címén 15 000 Ft, valamint 649 867 Ft jövedelempótló járadék megfizetésére.

[8] Az alperes az érdemi ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását, álláspontja szerint a baleset bekövetkezése kizárólag a felperes magatartására vezethető vissza.

[9] Az elsőfokú bíróság a 46. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül

Ø 8 000 000 Ft sérelemdíjat és ezen összeg után 2019. március 18. napjától járó késedelmi kamatát,

Ø kezelési költség címén 178 189 Ft-ot, gondozási többletköltség címén 308 520 Ft-ot és ezen összeg után 2019. május 30. napjától járó késedelmi kamatát,

Ø gyógyszerköltség címén 386 658 Ft-ot és ezen összeg után 2021. május 14. napjától járó késedelmi kamatát,

Ø háztartási kisegítő költsége címén 241 028 Ft-ot, közlekedési kisegítő költsége címén 360 000 Ft-ot és ezen összeg után 2021. május 14. napjától járó késedelmi kamatát,

Ø keresetveszteség címén bruttó 26 416 540 Ft-ot és ezen összeg után 2021. május 14. napjától járó késedelmi kamatát,

Kötelezte továbbá az alperest, hogy 2023. december 1. napjától minden hónap 10. napjáig esedékesen fizessen meg felperesnek havonta 5000 Ft gyógyszerköltségpótló járadékot és bruttó 649 867 Ft jövedelempótló járadékot, amelyet meghaladóan a keresetet elutasította. A jövedelempótló járadék vonatkozásában a rendelkezést előzetesen végrehajthatóvá nyilvánította, továbbá a 34.M.70.142/2021/5. számú ideiglenes intézkedéséről szóló végzését hatályon kívül helyezte.

[10] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 895 290 Ft perköltséget, valamint az államnak 60 napon belül 1 009 910 Ft

kereseti illetéket, s az Egri Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívására 554 394 Ft állam által előlegezett költséget, míg megállapítása szerint a fennmaradó 525 693 Ft fordítási költség az állam terhén marad.

[11] Határozatának ugyancsak a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns indokolása szerint a nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény 1. §-át, a 7. §-ának (1) bekezdését, a 8. §-át és a 9. §-a (1) bekezdésének a-b) pontjait, az Európai Parlament és a Tanács 593/2008/EK rendelete 3. cikkének (1) bekezdését és a 9. cikkének (1)-(2) bekezdéseit felhívva akként foglalt állást, hogy a perbeli munkaszerződés alapján a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényt (Mt.) kell alkalmazni, ugyanakkor – utalva a Kúria Mfv.I.10.824/2016. számú határozatában írtakra is – a munkavédelem anyagi jogi szabályai tekintetében nincs jogválasztás, ezek imperatív szabályok, így a felek jogviszonyában az osztrák munkavédelmi anyagi jog az irányadó.

[12] Ezt követően ismertette a munkavállalóknak a munkaeszközök használata során történő védelméről szóló osztrák gazdasági és munkaügyi miniszeri rendelet (Munkaeszköz rendelet – AM-VO) 18. §-a (2) bekezdésének 5. és 6. pontjait, a 19. §-ának (1) és (3) bekezdéseit, valamint a munkavállalókat a munkavégzés során szükséges biztonságról és egészségvédelemről szóló osztrák szövetségi törvény (AschG) 12. és 14. §-ait. Rögzítette azt is, hogy a perbeli jogvitára nem alkalmazható a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló Európai Parlament és a Tanács 96/71 EK irányelve, mert a felperes nem minősül az irányelv hatálya alá tartozó kiküldetésben lévő munkavállalónak, mivel a munkáját nem korlátozott ideig végezte.

[13] Az elsőfokú bíróság az Mt. 166. §-ának (1)-(2) bekezdéseit és a 167. §-át, valamint a Kúria 1/2018. (VI.25.) KMK véleményének I/1. és II/2. pontjait felhívva megállapította: a felperes 2019. március 18. napján bekövetkezett balesete a munkaviszonyával összefügg, annak oka a munkavállalók emelés hatókörében történő tartózkodása és az volt, hogy a darukezelő – akivel szemben büntetőeljárás indult – nem tartotta be az emelés hatókörében a biztonsági távolságot, továbbá nem győződött meg a teherrögzítés megfelelőségéről, ami az ő feladata lett volna, mert a felperesnek és tanúnak nem volt teherkötőzői képzettsége.

[14] tanú4t tanúvallomása alapján megállapította, hogy a munkavállalók (ország1)ban az építkezésen tényleges munkavédelmi oktatást nem kaptak, csupán minden hétfőn alá kellett írni az erről szóló papírt. Az egyedüli oktatás az üzem területére vonatkozott, ugyanis egy működő öntödeüzem területén végezték munkájukat, és az erre a területre vonatkozó munkavédelmi oktatásban részesültek.

[15] A lefolytatott eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes balesete a munkáltató ellenőrzési körébe tartozó körülmény miatt következett be, mert ő az alperes utasítása alapján a munkaszerződése szerinti munkakörének ellátása során a munkáltató által biztosított szerszámokkal végezte munkáját. Az alperes nem látta el a

felperest az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges utasításokkal. Jelen esetben a darugép kezelőjének lett volna feladata a kötözés elvégzése, annak ellenőrzése és felügyelete.

[16] A BH2020. 339. szám alatti eseti döntésre is figyelemmel megállapította az alperes teljeskörű kárfelelősségét, mert nem tudta bizonyítani, hogy a baleset kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartására vezethető vissza, ahogy nem bizonyította a felperes vétkes közrehatását sem, ami miatt kármegosztásnak nincs helye; az alperes e vonatkozásban bizonyítást sem ajánlott fel. Az elsőfokú bíróság a felperes indítványára többször kötelezte az alperest a leobeni bíróság által lefolytatott eljárás iratanyagának, ítéletének csatolására, amely felhívásnak az alperes kioktatás ellenére nem tett eleget, így ez az ő terhére esik.

[17] Az elsőfokú bíróság a kereset összegszerűségéről a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján határozott.

[18] A pertárgy értéke 16 831 833 Ft volt, amire figyelemmel kötelezte az alperest a felperes perköltségének, a le nem rótt illetéknek és az állam által előlegezett költségnek a viselésére azzal, hogy a bíróság hivatalbóli eljárása kapcsán felmerült fordítási díj az állam terhére marad.

[19] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával kérte a felperes közrehatására tekintettel

Ø a sérelemdíjat 4 000 000 Ft-ra,

Ø a kezelési költséget 89 095 Ft-ra,

Ø a gondozási többletköltséget 154 260 Ft-ra,

Ø a gyógyszerköltséget 193 329 Ft-ra,

Ø a háztartási kisegítő költségét 120 514 Ft-ra,

Ø a közlekedési kisegítő költségét 180 000 Ft-ra,

Ø a keresetveszteséget 13 208 270 Ft-ra,

Ø a gyógyszerköltségpótló járadékot havi 2500 Ft-ra leszállítani,

ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasítani. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása mellett.

[20] Megismételte azon előadását, hogy a felperes rendelkezett a munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, igazoltan részt vett a munkabiztonsági és munkaegészségügyi oktatásokon, amelynek során elsajátította a nagyobb tömegű teher emelésére vonatkozó szabályokat, továbbá a baleset napján külön helyszíni oktatásban részesült, amelyet aláírásával igazolt.

[21] Az elsőfokú bíróság teljesen figyelmen kívül hagyta a baleset bekövetkeztében döntő jelentőségű azon körülményt, hogy a felperes teljességgel indokolatlan módon megsértette az emelőgépek működésére vonatkozó legfontosabb szabályozást, amikor a megemelt teher veszélyes körzetében tartózkodott.

[22] Iratellenes az az ítéleti megállapítás, hogy az alperes nem látta el a munkavállalóját az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges utasításokkal, figyelemmel egyrészt az A/9. és A/11. szám alatt csatolt oktatási anyagra, másrészt tanú4 tanúvallomására, mely szerint ő jól tudott németül és a németül elhangzott munkafeladatot lefordította a felperesnek. A felperes tehát tisztában volt az elvégzendő feladattal, s amennyiben betartja az általa is ismert munkavédelmi előírást, úgy a baleset nem következett volna be. Ezzel szemben a felemelt acélszerkezeti elem veszélyes hatótávolságában tartózkodott, holott az az általa végzett munkafolyamathoz nem lett volna szükséges.

[23] A felperes a magatartásával megsértette az emelőgép biztonsági szabályzat kiadásáról szóló 47/1999. (VIII.4.) GM rendelet 8.1.8. és 8.2.9. pontjaiban foglaltakat, ahogy a munkáltatónál alkalmazott munkavédelmi tematika anyagának a munkafolyamatra, a technológiára vonatkozó rendelkezését (2. oldal 3. bekezdése).

[24] A munkafolyamat során egy olyan rendellenes helyzet állott elő, hogy az acélszerkezet mintegy 3 méter magasan lógott a levegőben kb. 20 percig, amiről a felperes köteles lett volna a munkáltatót azonnal tájékoztatni, a rendellenességet tőle elvárhatóan megszüntetni vagy erre intézkedést kérni a felettesétől. A felperes ezen kötelezettségét elmulasztva maga irányította az emelést, és ahelyett, hogy utasította volna a daru kezelőjét a szerkezet földre helyezésére, őt 20 percig várakoztatta, ráadásul az ismételt emelés megkezdésekor az emelt tárgy hatókörében tartózkodott saját magát veszélyeztetve.

[25] A felperes ezen magatartása az alperes munkavédelmi oktatási tematikája 14. oldalának 1., 2., 6. és 8. bekezdéseibe ütköző súlyos kötelezettségszegés, ami döntő mértékben hozzájárult a baleset bekövetkezéséhez. Az emelést irányító felperes megsértette az emelőgép biztonsági szabályzat kiadásáról szóló 47/1999. (VIII.4.) GM rendelet 8.3.17. pontjában foglaltakat is, amikor hagyta, hogy a ferde állapotban lévő megemelt szerkezet kb. 20 percig lógjon a levegőben.

[26] A felperesi munkavédelmi szabályszegésének bizonyítottsága ellenére az elsőfokú bíróság nem állapított meg semmilyen mértékű vétkes közrehatást, ami miatt megalapozatlanul került sor az alperes teljeskörű kárfelelősségének megállapítására. A fenti körülmények 50-50%-os kármegosztást indokolnak, a mérték tekintetében fennálló kétség esetén pedig munkavédelmi szakértői bizonyításnak lenne helye, ami indokolja az ítélet hatályon kívül helyezését.

[27] Az alperes hivatkozott a Kúria joggyakorlat elemző csoportjának „A munkáltató kártérítési felelősségének bírói gyakorlata” vizsgálati tárgykörben lefolytatott elemzését tartalmazó összefoglaló véleményre, amelynek 44. oldal 4. bekezdése megállapítja, hogy: „Az ítélkezési gyakorlat egységesen alkalmazza a károsult vétkes közrehatásának megállapítását a mindennapi élettapasztalatot kirívóan figyelmen kívül hagyó gondatlan munkavégzésre tekintettel.” (BH2005.192., EBH2004.1154., BH2014.344.)

[28] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását az alperes másodfokú perköltségében történő marasztalása mellett.

[29] Hangsúlyozta, hogy Magyarországon sosem dolgozott, mindig külföldön végzett munkát; helyi munkavédelmi oktatást (ország¹)n és (ország²)n kívül sehol nem kapott. Az (ország¹)i munkahelyen egy gyors aláírást kértek tőle egy általa a mai napig nem ismert, értett és tudott papírra, azután rohanni kellett dolgozni. A baleset napján egy másik helyről lett átirányítva ebbe a munkakörbe, amit konkrétan tanú⁴ irányított. Ezzel a munkafolyamattal kapcsolatban nem volt tapasztalata, ahogy nem volt kötőzői tanfolyama sem, a kötőzést egyébként is tanú⁴ végezte. A daruzási tevékenységnél a darukezelő felelőssége a biztonsági szabályok betartása, míg ő maga ott tartózkodott, ahová állították. tanú⁴ csoportvezető utasítása szerint járt el, a darusnak nem adott utasítást, mivel a munkaterületet nem ismerte, az volt az első munkanapja azon a helyen.

[30] Az alperes a közrehatásra bizonyítást nem ajánlott fel, ugyanakkor általa is elismerten a baleset tényleges okozója a darukezelő volt, akivel szemben büntetőeljárás indult, ami az alperes előadása szerint a darukezelő büntetőjogi marasztalásával végződött. Az alperes többszöri felszólítás ellenére sem csatolta az eljárás iratait, így az eljárástámogatási kötelezettségének nem tett eleget. A fellebbezésében konzekvensen a magyar munkavédelmi szabályok megszegését rója fel a felperesnek, s nem veszi tudomásul, hogy a perbeli balesetért fennálló felelősség alapját az osztrák munkavédelmi szabályok képezik, továbbá csak és kizárólag a magyar munkavédelmi képzésre hivatkozik, ami (ország¹)ban nem irányadó.

[31] Az alperes által hivatkozott emelőgép biztonsági szabályzat kiadásáról szóló 47/1999. (VIII.4.) GM rendelet 8.1.8. és 8.2.9. pontjai a kezelőre tartalmazzák előírást. Kiemelendő, hogy a felperes a munkáját a csoportvezetőjével együtt végezte, az ő utasításait tartotta be, az emelést nem irányította és nem is tartózkodott a teher hatósugarában. Az emelőgép biztonsági szabályzat kiadásáról szóló 47/1999. (VIII.4.) GM rendelet 8.3.17. pontjában foglaltakat sem sértette meg, mert sem kötőzői, sem darus képzése nincs.

[32] Az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése nem volt megfelelő [Pp. 370. §-ának (4) bekezdése]. Ennek oka az, hogy az alperes ellenkérelme nem volt kellően

határozott, mert nem tartalmazta, hogy a felperes elháríthatatlan magatartása, mint a felelősség alóli mentesülésre okot adó körülmény mellett hivatkozott felperesi döntő mértékű közrehatás miatt alkalmazni kért kármegosztás esetén milyen arányban kell csökkenteni a terhére eső kárt (34.M.70.140/2020/6/A/1., 34.M.70.051/2022/9.). Emiatt az elsőfokú bíróságnak – a perfelvételi szakban – közre kellett volna hatnia abban, hogy az alperes e hibát kijavíthassa, amelyet elmulasztott, így megsértette a Pp. 237. §-ának (1) bekezdését. Figyelemmel azonban arra, hogy az alperes a fellebbezésében már megjelölte a kármegosztás alkalmazni kért mértékét (50-50%), nem volt szükség az ítéltábla részéről a Pp. 370. §-ának (4) bekezdése szerinti eljárásra.

[33] Ennek előrebocsátását követően az ítéltábla az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette, míg a fellebbezés elbírálása során nem lépte át a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátait (Pp. 370. §-ának (1) bekezdése), olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést ugyanis, amely erre okot adott volna, nem észlelt (Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdései). Így a fellebbezést illetően kizárólag abban a kérdésben foglalt állást, hogy a felperes tanúsított-e olyan vétkes magatartást, ami a perbeli baleset bekövetkeztében közrehatott, s ami miatt kármegosztás alkalmazása indokolt a felek között. Ezek eredményeként a fellebbezést alaptalannak találta.

[34] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, s abból megalapozott jogi következtetésre jutott, aminek indokaival is egyetértett az ítéltábla az alábbiak szerint:

[35] Mindenekelőtt rögzíteni szükséges, hogy az alperes a fellebbezésében nem vitatta az elsőfokú bíróság alkalmazandó joggal összefüggésben elfoglalt álláspontját (az Mt. mellett az osztrák munkavédelmi jogszabályok az irányadóak a perbeli balesetre), ahogy immár nem vitatta a felelősségét a baleset bekövetkeztében és a kereseti követelés összecszerúságát sem, ezért ezekkel a kérdésekkel az ítéltábla nem foglalkozott, hanem elfogadta az elsőfokú bíróság megállapításait.

[36] Az Mt. 167. §-ának (2) bekezdése szerint nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása okozott, vagy amely abból származott, hogy a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.

[37] Az e szakaszhoz fűzött Nagykommentár (uj.jogtar.hu) értelmében a munkáltató nem felel azért a kárért, amely a munkavállaló vétkes magatartásának (közrehatásának) következménye. A kármegosztás arányát a munkáltató vétkesség nélküli felelőssége mellett is megállapítható vétkessége és a munkavállaló vétkességének aránya határozza meg. A munkavállaló terhére csak az ő vétkes magatartásával összefüggő kár értékelhető (1/2018. KMK vélemény rendelkező rész III. 4. pontja). Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása okozott. A károsultat a polgári jog is aktív részvételre kötelezi a kár elhárításában és enyhítésében [1959-es Ptk. 340. § (1) bek.; PK 36.

számú állásfoglalás]. A vétkes közrehatás nem felelősségalapító tényállás, hanem felelősségcsökkentő (kármegosztásra vezető) tényező. A munkáltató az ellenőrzési körén belül eső körülmény miatt keletkezett kárt akkor nem köteles megtéríteni, ha bizonyítja, hogy azt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. A kármegosztás mértékét az eset összes körülményének mérlegelésével lehet megállapítani. Munkáltatóra terhebb kármegosztást alapoz meg a hiányos műveleti utasítás, a munkagép kezelésének szabályozatlansága. A munkavállaló terhére esik, hogy könnyelműen bízott a munkadarab eldőlésének elmaradásában (BH2011. 20.). Kármegosztás alapja csak a munkavállaló vétkes magatartása lehet. Nem értékelhető a munkavállaló terhére a balesetet előidéző, munkáltatónál követett és megtúrt gyakorlat (BH2003. 170., MK 29. számú állásfoglalás). A munkavállaló vétkes közrehatásának hiányában a munkahelyi baleset során keletkezett valamennyi kárért a munkáltató köteles helytállni, ekkor nincs helye kármegosztásnak (BH2000. 468., MK 29. számú állásfoglalás). Ha a munkáltató a munkavállalót szabálytalan műveletre tanítja be, az így betanított munkát végző személy magatartása nem minősülhet vétkesnek (EBH2002. 789.). A munkáltató köteles a munkavégzést szabályszerűen megszervezni. A rossz munkaszervezés, az eltúrt szabálytalan gyakorlat nem minősül a munkavállaló vétkes közrehatásának (Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.614/2007/3.).

[38] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes nem részesült megfelelő munkavédelmi oktatásban. Az alperes ennek ellenkezőjét arra hivatkozva állította, hogy a felperes az aláírásával igazolta a munkabiztonsági és munkaegészségügyi – a baleset napján már ismétlő – oktatáson való részvételét.

[39] A 34.M.70.032/2021/3/A/4. alatt becsatolt munkabiztonsági és munkaegészségügyi oktatás megtartásáról kiadott igazolást a felperes kétségtelenül aláírta. Ez az igazolás bár ismétlőnek tünteti fel az oktatás jellegét, a felperes esetében ez nem igaz, hiszen ő nem vitásan aznap kezdte a munkát a munkavégzés ezen helyén. Ezt támasztja alá, hogy míg az igazolást aláíró hat munkavállaló neve nyomtatásban szerepel azon, addig a felperes nevét 7. sorszám alatt kézzel írták fel, tehát az aznapra datált igazolás kinyomtatásakor még nem számoltak a felperes részvételével. Ebből az okiratból nem is állapítható meg, hogy pontosan mi volt az oktatás tárgya, annak 5. pontja mindössze annyit tartalmaz: a munkavégzés általános szabályai, különös tekintettel a magasban (1 m fölött) történő munkavégzésre, ami mellett a (Szabályzat) került megjelölésre, aminek átvételét a munkavállalók aláírásukkal elismerték.

[40] Az alperes az elhangzott oktatás tartalmának igazolására a 34.M.70.032/2021/10/A/2. szám alatt csatolt be okiratot, azonban ez nem köthető a baleset napján (ország1)ban tartott oktatáshoz, hiszen egyrészt az azon szereplő egyetlen dátum (2021.07.08.) két évvel későbbi, másrészt az kizárólag magyar jogszabályokra és szabályzatokra hivatkozik, márpedig (ország1)ban végzett munka esetében a munkavédelemre az alperes által sem vitatottan az osztrák jog alkalmazandó.

[41] Még ha ez is lett volna az az oktatási anyag, amit a munkavégzés reggelén a munkavállalók kezébe adtak, ez akkor sem alapozhatja meg a felperes közrehatását, mert ő

aznap végzett először munkát ezen a munkavégzési helyen, az esetében nem ismétlődő oktatásra került sor, így ha először kapta kézhez ezt az anyagot, nem várható el tőle annak ismerete, hiszen ideje sem lett volna azt megismerni, mivel mint mondta: hajtás volt (34.M.70.032/2021/8. számú jegyzőkönyv 2. oldala).

[42] Az alperes által a 34.M.70.032/2021/10/A/2. szám alatt becsatolt munkavédelmi oktatás megnevezésű írásos anyag szintúgy nem lehetett a felperesre irányadó, mert annak első mondata így kezdődik: „a Magyarországon munkát végzőknek joguk van a biztonságos és egészséges munka feltételekhez”, márpedig a felperes kétségbe nem vont állítása szerint az alperes alkalmazásában kizárólag külföldön végzett munkát.

[43] Az alperes a munkavédelmi oktatás megtörténtének alátámasztásaként hivatkozott tanú4 tanú vallomására is, ám a tanú szerint valós oktatásra ez alkalommal – mármint a baleset bekövetkezésének napján – sem került sor, mindössze a munkavállalók az eléjük tett igazolást aláírásukkal látták el. tanú4 nem a munkavédelmi oktatáson elhangzottakat fordította a magyar munkavállalók, hanem csupán a németül kiadott munkafeladatot (34.M.70.051/2022/17. számú jegyzőkönyv 6-7. oldalai).

[44] Az alperes mind az elsőfokú eljárás során, mind pedig a fellebbezésében a hazai munkavédelmi szabályozást tartalmazó jogszabályra hivatkozott annak ellenére, hogy az általa sem vitatott ítéleti megállapítás szerint a munkavédelemre az osztrák szabályozást kell alkalmazni. Megjegyzendő az is, hogy az alperes által megjelölt jogszabályhelyek közül a 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet 8.2.9. és 8.3.17. pontjai nem is a felperesre, hanem a daru kezelőjére tartalmazznak előírást, így azok elmulasztása még alkalmazhatóságuk esetén sem lenne a felperesen számon kérhető.

[45] Az alperes minden alap nélkül hivatkozott arra, hogy az egyébként gázvezetékszerelő képesítéssel rendelkező felperesnek kellett volna utasítást adni a németül beszélő, így a felperessel szóban kommunikálni képtelen (34.M.70.032/2021/8. számú jegyzőkönyv harmadik oldalán található felperesi nyilatkozat) darukezelő részére annak érdekében, hogy arra az időre, amíg a szerelési anyagokért elmennek, a teher leengedésre kerüljön a földre. Ugyanúgy az alperes nem kérheti számon a felperesen a költözés megfelelő voltát sem, mivel a kötözést nem a felperes végezte, hanem az erre jogosultsággal úgyszintén nem rendelkező tanú4.

[46] Az alperes ugyancsak minden alap nélkül kéri számon a felperesen a szerelés módját, nevezetesen azt, hogy a daruval megemelt H-idomot kellett a földön lévő szerkezethez szerelni. Ezzel szemben megállapítható, hogy a felperes aznap került ezen munkavégzési helyre, ahol tanú4 csoportvezető mellett és az ő utasításainak megfelelően végezte a szerelési feladatokat. Mindezek miatt nem volt ráhatással szerelés módjára, ő az alperesnél alkalmazott technológiával végezte el a munkafeladatot, amelynek során a baleset bekövetkezett.

[47] Mindezekből pedig egyértelműen adódik a következtetés, hogy a felperes egyáltalán nem hatott közre a baleset bekövetkezésében, ezért nincs lehetőség kármegosztás alkalmazására. A felperes részéről nemhogy a mindennapi élettapasztalatot kirívóan figyelmen kívül hagyó, hanem semmilyen gondatlan munkavégzésre nem került sor, ezért az alperes által a fellebbezésben felhívott eseti döntések – BH2005.192., EBH2004.1154., BH2014.344. – nem lehettek irányadóak.

[48] Az alperes a fellebbezésében a felperes javára megítélt összegek megfelezését kérte az alkalmazni kért kármegosztásra tekintettel, míg a jövedelempótló járadék teljes elutasítását, anélkül azonban, hogy ennek külön indokát adta volna. Emiatt az ítéltábla sem tehetett mást, mint a kármegosztás tekintetében előadott fellebbezési érvek mentén elbírálni a 2023. december 1. napjától fizetendő jövedelempótló járadék iránti kereseti kérelem elutasítására irányuló fellebbezési kérelmet, amely a fentiek szerint ugyancsak alaptalan volt.

[49] Ugyanakkor az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül határozta meg a pertárgy értékét. A Pp. 21. §-ának (1) bekezdése szerint a per tárgyának az értéke – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értékével egyezik meg. (3) bekezdés a) pontja pedig kimondja: a per tárgyának az értéke – az (1) és (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően – előre meg nem határozható ideig, időközönként visszatérően teljesítendő, le nem járt szolgáltatás iránti kereseti kérelem esetén az egyévi szolgáltatás értékével, egyezik meg.

[50] A felperes a keresetében a sérelemdíj mellett egyrészt az igény előterjesztéséig felmerült költségeinek megtérítésére és a kiesett jövedelme pótlására, mint lejárt tőkekövetelés megfizetésére kérte kötelezni az alperest, másrészt bizonyos költségei megtérítését és elmaradt jövedelme pótlását biztosító járadék fizetését kérte a jövőre nézve. Emiatt a pertárgy értékét úgy kapjuk meg, ha a lejárt tőkeköveteléshez hozzáadjuk a jövőre nézve követelt járadék egyévi összegét, ami a perbeli esetben mindösszesen 49 336 127 Ft. Ehhez a pertárgyértékhez az illekekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a maximális kereseti illeték, azaz 1 500 000 Ft tartozik, nem pedig az elsőfokú ítéletben meghatározott 1 091 910 Ft. Feljegyzett illekekről lévén szó, alkalmazandó a Pp. 383. §-ának (6) bekezdése: a másodfokú bíróság a fellebbezési kérelem, csatlakozó fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül, hivatalból határoz a le nem rótt illeték, valamint az állam által előlegezett és meg nem térült költség megfizetéséről.

[51] Erre tekintettel az ítéltábla a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján a le nem rótt illeték vonatkozásában az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, s az alperes által megfizetendő kereseti illeték összegét 1 500 000 Ft-ban határozta meg, egyebekben a fellebbezés által szükségessé tett kiegészítéssel helybenhagyta az elsőfokú ítélet fellebbezett részét, ám a szükséges szövegezésbeli pontosítással. Ennek oka, hogy a károsító esemény miatt elmaradt jövedelmet, kiesett tartást kell pótolni, míg a felmerült költséget meg kell téríteni. Így a

járadék lehet jövedelem- vagy tartást pótló, illetőleg költségtérítő (költségtérítési), ám a költségpótló megnevezés helytelen (lásd a 7.1.7.3 pontot a https://birosag.hu/sites/default/files/static/e-learning/munkatrv/munkajog1/lecke7_lap25.html oldalon). Megjegyzi az ítéltábla, hogy az illeték az elsőfokú ítélettel ellentétben nem minősült állam által előlegezettnek, hanem csupán annak lerovása maradt el a per tárgyi illetékkedvezménye miatt [az állam pl. a szakértői bizonyítás vagy a fordítás díját előlegezi (fizeti meg előzetesen a fél helyett), ám az illeték esetében eltekint annak előzetes megfizetésétől (lerovásától), miért is az feljegyzésre kerül], ezért az ítéltábla nem az állam által előlegezett, de le nem rótt, hanem mindössze a le nem rótt kereseti illeték megfizetésére kötelezte az alperest.

[52] A fellebbezés nem vezetett eredményre, amiért az ítéltábla a pervesztes alperest kötelezte a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése értelmében a pernyertes felperes perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (1) bekezdésének b) pontja és 6/A. §-ának (1) bekezdése alapján állapította meg.

[53] A fellebbezett érték 25 773 871 Ft volt, ezért a fellebbezési illeték összege 2 061 910 Ft az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése alapján. A költségmentesség és költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján a perben a feleket tárgyi költségfeljegyzési jog kedvezménye illette meg, így a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a pervesztes alperes köteles megfizetni a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése értelmében, méghozzá a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdése szerint, az Itv. 78. §-ának (4) bekezdésében előírt esedékesség mellett.

Debrecen, 2024. március 26.

Dr. Tass Edina sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád sk. bíró